

北京・デルゲ対校 チベット文『世間施設』

第1巻

福田 琢

【はじめに】本稿はチベット大蔵経テンギュール所収『世間施設』第1巻 (*Lokaprajñapti, 'jig rten bzhag pa*, 全8巻) の、北京版 (大谷 No. 5587) ・デルゲ版 (東北 No. 4086) に基づく校訂テキストである。当該部分の和訳 (加藤清が戦前に草した未発表ノートに基づく文語体試訳) はすでに公表されているが (福田編「加藤清 蔵文和譯『世間施設』(1)』『同朋佛教』34号, 1999年)、筆者は現在それを全面的に改稿した口語訳の準備を進めている。本稿はそのための作業の一環であり、章・節の区切りや見出しタイトルが加藤訳とは一部異なっているので、ここに改めて細目次を掲げておく。

『世間施設』第1巻 目次 [*Peking. Khu 1-13a5; sDe dge. Yi 1-13a5*]

第1章 世界の構成要素 [*P. 1-3b5; D.1-3a7*]

1-1. 総頌 [*P. 1.3; D.1.1*] / 1-2. 教証 [*P. 2a1; D.1.2*] / 1-3. 二大山 [*P.3a5; D.2b7*] / 1-4. 内外海 [*P.3a5; D.2b7*] / 1-5. 三悪趣 [*P.3a6; D.3a1*] / 1-6. 四大州 [*P.3a6; D.3a1*] / 1-7. 四大樹 [*P.3a7; D.3a2*] / 1-8. 四龍 [*P.3a8; D.3a3*] / 1-9. 四金翅鳥 [*P.3b1; D.3a4*] / 1-10. 四大王 [*P.3b3; D.3a4*] / 1-11. 五趣 [*P.3b3; D.3a5*] / 1-12. 二大会処 [*P.3b3; D.3a6*]

第2章 地理と有情処 [*P. 3b5-6a5; D. 3a7-5a7*]

2-1. 総頌 [*P.3b5; D.3a7*] / 2-2. 三欲生処 [*P.3b6; D.3a7*] / 2-3. 三安樂生処 [*P.4a2; D.3b3*] / 2-4. 七大山 [*P.4b3; D.4a2*] / 2-5. 七海 [*P.4b4; D.4a3*] / 2-6. 八地獄 [*P.4b6; D.4a3*] / 2-7. 九有情

居 [P.4b7; D.4a6] / 2-8. 十不善業道 [P.5b3; D.4b7]

第 3 章 有情の生態と環境 [P.6a5-9a3; D.5a7-7b7]

3-1. 総頌 [P.6a5; D.5a7] / 3-2. 金翅鳥 [P.6a6; D.5b1] / 3-3. 十善業道 [P.7a1; D.6a3] / 3-4. 各処における最勝の有情 [P.7b5; D.6b5] / 3-5. 飢餓の有無 [P.8a5; D.7a4] / 3-6. 飲食の有無 [P.8a7; D.7a6] / 3-7. 甘露の有無 [P.8b2; D.7b1] / 3-8. 泄物の有無 [P.8b4; D.7b2] / 3-9. 雨の有無 [P.8b5; D.7b3] / 3-10. 飢饉の有無 [P.8b7; D.7b5] / 3-11. 感情の有無 [P.8b8; D.7b5]

第 4 章 経済・民族・文化 [P.9a3- 13a5; D.7b7-11a7]

4-1. 総頌 [P.9a3; D.7b7] / 4-2. 交易の有無 [P.9a3; D.8a1] / 4-3. 膚色の違いの有無 [P.9a6; D.8a3] / 4-4. 住居の有無 [P.9b5; D.8b1] / 4-5. 坐具・衣の違い [P.10a3; D.8b6] / 4-6. 美服を着る処 [P.10b2; D.9a4] / 4-7. 衣服の軽重の違い [P.11a1; D.9b2] / 4-8. 有情の身長の違い [P.11a7; D.9b6] / 4-9. 衣服の長さの違い [P.12a3; D.10b1] / 4-10. 男女の区別の有無 [P.12b3; D.10b7] / 4-11. 結婚生活の有無 [P.12b8; D.11a4] (以上、第 1 巻了)

北京版テキストは鈴木学術財団『影印北京版西藏大藏經』第 115 巻、デルゲ版は南天書局『台北版西藏大藏經』第 41 巻に拠った。なお入力には、大谷大学真宗総合研究で開発された、ユニコード対応の Apple Macintosh コンピュータ用チベット語入力支援ツール「OUTLK」(Otani Unicode Tibetan Language Kit) を利用した。このツールは 2007 年より Apple 社のオペレーティングシステム MacOS X (Leopard) に正式搭載されている。

『世間施設』 (Lokaprajñapti) 北京版・デルゲ版対校テキスト

[P.] = Peking edition (Ôtani No.5587, khu)

[D.] = sDe dge edition (Tôhoku No. 4086, yi)

[T.] = Taishô Chinese Tripitaka (大正新修大蔵経)

第1巻 [P.khu 1-13a5; D.yi 1-13a5]

༄༅། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། ལོ་ཀ་པ་རྣམས་ཏེ། བོད་སྐད་དུ། འཛིག་རྟེན་བཞག་པ།¹ བམ་པོ་དང་པོ།
།བཙམ་ལྡན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་ཐུག་ལའམ་ལོ།

第1章 世界の構成要素 [P.1-3b5; D.1-3a7]

1-1. 総頌

[P.1.3; D.1.1] །དེ་ནས། །སྤོང་རྣམས་དང་ནི་རོལ་²མཚོ་དང་། །ངར་སོང་གསུམ་དང་གླིང་དང་གིང་།
།དགའ་ཚལ་³དང་ནི་མཁའ་⁴ལྗོང་དང་། །རྒྱལ་ཆེན་གྲོང་⁵དང་འདུན་ས་རྣམས།

1-2. 教証

[P.2a1; D.1.2] །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་མཉམ་ཡོན་ན། རྒྱལ་
བླ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མཁོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་ཏེ། འདི་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དགོ་སྤོང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ།

¹ P: འཛིག་རྟེན་བཞག་པ། D: འཛིག་རྟེན་གཞག་པ། Lokaprajñapti.

² རོལ་ 正しくは 留(る)か。

³ དགའ་ཚལ་ nandanavana (歡喜森：須弥山の頂上にあるIndraの園)

⁴ མཁའ་ 正しくは 天(てん)か。

⁵ གྲོང་ 正しくは 城(じやう)か。

⁶ cf. 長阿含No.30 『世起経』 閻浮提洲品第一：佛告諸比丘「如一日月周行四天下、光明所照、如是千世界。千世界中、有千日月、千須彌山王、四千天下、四千大天下、四千海水、四千大海、四千龍、四千大龍、四千金翅鳥、四千金翅鳥、四千惡道、四千大惡道、四天王、四千大王、七千大樹、八千大泥犁、十千大山、千閻羅王、千四天王、千初利天、千焰摩天、千兜率天、千化自在天、千他化自在天、千梵天。是爲小千世界」 [T.1, 114b26-c5] ; 『大樓炭經』 卷1 [T.1, 277a16-23] ; 『起世経』 卷1 [T.1, 310b6-20] ; 『起世因本経』 卷1 [T.1, 365b17-c3] ; 雜阿含No. 424 [T.2, 11c9-14] ; *Āṅguttaranikāya* III-80 [P.T.S.ed. Vol.1 pp.227-228] .

[P.2a3; D.1.3] དགོསྟོང་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོང་རྒྱུ་དུ་⁷འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། རྟོང་གཉིས་པར་⁸མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་།
རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སོ།

[P.2a6 ; D.1.5] རྟོང་རྒྱུ་དུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ལེ་ན། རྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ན་ཉི་མ་རྣམ་པར་སྤང་། [P.2b] བ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འཁོར་ཞིང་ཕྱོགས་སྤང་བར་[D.2a]བྱེད་པ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་རྟོད་དང་། ཉི་མ་རྟོད་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་རྟོད་དང་། ཤར་གྱི་⁹ལུས་
འཕགས་པོ་རྟོད་དང་། ལྷོའི་འཇོམ་བུའི་གླིང་རྟོད་དང་། ལུབ་ཀྱི་བ་ལང་རྟོད་དང་། བྱང་གི་སྤྲ་མི་
སྤྲན་རྟོད་དང་། རྒྱལ་ཚེན་བཞི་པའི་ལྷ་¹⁰རིས་རྟོད་དང་། སུམ་བུ་¹¹ཙ་གསུམ་པ་རྟོད་དང་། འཐབ་
བྲལ་བ་རྟོད་དང་། དགའ་ལྡན་བ་རྟོད་དང་། འཕུལ་དགའ་བ་རྟོད་དང་། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་པ་
རྟོད་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྟོད་སྟེ། དགོསྟོང་དག་འདི་ནི་རྟོང་གྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཞེས་བྱའོ།

[P.2b3; D.2a3] ¹²རྟོང་གཉིས་པ་བར་¹³མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ལེ་ན། རྟོང་རྒྱུ་དུའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་རྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།

[P.2b4; D.2a4] རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཚེན་པོའི་(འཇིག་རྟེན་གྱི་)¹⁴ཁམས་གང་ལེ་ན། དགོསྟོང་དག་
རྟོང་གཉིས་པ་བར་¹⁵མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཚེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དགོསྟོང་དག་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་རྣམས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མཐའ་མེད་ཅིང་སྤྲ་མེད་ལ། འཇིག་པ་འཇམ། ཞེག་པར་གནས་གིང་། ཚགས་
པ་འཇམ་འཚགས་བར་¹⁶གནས་ཏེ། གཞན་འཇིག་ཅིང་[D.2b]གཞན་ཞེག་པར་གནས་ལ། གཞན་ཚགས་

7 P: རྒྱུ་དུ་ D: རྒྱུ་དུའི་
8 P: རྟོང་གཉིས་པར་ D: རྟོང་གཉིས་པ་བར་
9 P: ཤར་གྱི་ D: ཤར་གྱི་
10 P: ལྷ་ D: ལྷའི་
11 P: སུམ་བུ་ D: སུམ་བུ་
12 cf. 長阿含No.30 『世起經』閻浮提洲品第一：「如一小千世界、兩所小千千世界、是為中
千世界。如一中千世界、兩所中千千世界、是為三千大千世界。如是世界、周匝成敗、衆生
所居、名一佛刹」(T.1, 114c5-8)；『大樓炭經』卷1 (T.1, 277a23-26)；『起世經』卷1 (T.1,
310b25-c4)；『起世因本經』卷1 (T.1, 365c9-17)。
13 P: རྟོང་གཉིས་པར་ D: རྟོང་གཉིས་པ་བར་
14 འཇིག་རྟེན་གྱི་ 両テキストに欠けるカ補う。
15 P: རྟོང་གཉིས་པར་ D: རྟོང་གཉིས་པ་བར་
16 P: འཚགས་བར་ D: འཚགས་བར་

་ཤིང་གཞན་འཆགས་པར་གནས་མོ། །དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟ་བུར་སློང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
 །གྱི་ཁམས་ལྟོ་དང་། ལུབ་དང་། རྩེང་གི་ཕྱོགས་སུ་མཐའ་མེད་ཅིང་སྤྲི་མེད་ལ། འཇིག་པ་འཇམ། ཞིག་པར་
 །གནས་ཤིང་། ཆགས་པ་འཇམ་འཆགས་པར་གནས་ཏེ། གཞན་འཇིག་ཅིང་གཞན་ཞིག་པར་གནས་ལ།
 །གཞན་ཆགས་ཤིང་གཞན་འཆགས་¹⁷པར་གནས་མོ། ¹⁸དགེ་སློང་དག་ནམ་མཁའ་ལས་ཆར་བའི་འབྲུ་
 ་ཤིང་¹⁹རྟེན་སྲིག་ཤིང་ཙམ་འབབ་སྟེ། རྩེན་རྩེན་རྣམས་རབ་དུ་འབབ་པ་ན་བར་ཆད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 ་དགེ་སློང་དག་²⁰ངས་ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དེ་ལྟ་བུ་སློང་གསུམ་གྱི་
 ་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་མེད་ཅིང་སྤྲི་མེད་པ། གཞན་འཇིག་པ་འཇམ་[P.3a]ཞིག་པར་
 །གནས་ཤིང་། ཆགས་པ་འཇམ་འཆགས་པར་²¹གནས་ལ། གཞན་འཇིག་ཅིང་གཞན་ཞིག་པར་གནས་ལ།
 །གཞན་ཆགས་ཤིང་གཞན་འཆགས་²²པར་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་། ལུབ་དང་། རྩེང་ཕྱོགས་
 ་སུ་དེ་སྟེང་གྱི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་མཐའ་མེད་ཅིང་སྤྲི་མེད་ལ་འཇིག་
 ་པ་²³འཇམ་ཞིག་པར་གནས་ཤིང་། ཆགས་པ་འཇམ་འཆགས་པར་གནས་ཏེ། གཞན་འཇིག་ཅིང་གཞན་
 ²⁴ཞིག་པར་གནས་ལ། གཞན་འཆགས་ཤིང་གཞན་ཆགས་པར་གནས་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཀའ་
 ་སྤྲུལ་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇིག་པའི་ཕྱིར་གནས་ཁང་ནང་དུ་²⁵གཤེགས་མོ།
 [P.3a3; D.2b5] དེའི་ཚེ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོ་སྐལ་ལ་ན་ཆེན་པོ་²⁶འཁོར་རྟིང་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་
 ་ལྷུར་ཏེ་འདུག་གོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོ་སྐལ་ལ་ན་ཆེན་པོས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྤྲུལ་པ། ཚེ་དང་
 ་ལྡན་པ་དག་ཇི་ཙམ་དུ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དང་། འདི་ལྟར་ཤིང་རྟེན་སྲིག་ཤིང་
 ་གི་དབུས་བསྟན་པ་ལ་ནི་ལེགས་ཏེ་ངོ་མཚར་ཏེ།

17 P: གཞན་ཆགས་ D: གཞན་འཆགས་

18 cf. 『大毘婆沙論』卷132：如契經說、佛告苾芻「我眼清淨、過於人眼、見東方等、無數世界、或有正壞、或壞已空、或有正成、或成已住、如天大雨滴、如車軸、無間無缺、此亦如是」[T. 27, 692c12-15]

19 P: འབྲུའི་ཤིང་ D: འབྲུ་ཤིང་

20 P: དེ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་དག་ D: དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་དག་

21 P: ཆགས་པ་འཇམ། འཆགས་པར་ D: ཆགས་པ་འཇམ་འཆགས་པར་

22 P: གཞན་ཆགས་ D: གཞན་འཆགས་

23 P: སྤྲི་མེད་ལ། འཇིག་པ་ D: སྤྲི་མེད་ལ་འཇིག་པ་

24 P: གཞན་ D: གཞན་

25 P: གནས་གང་ནང་དུ་ D: གནས་གང་དུ་

26 P: མོ་སྐལ་ལ་ན་ཆེན་པོ་ D: མོ་དགལ་ལ་ན་ཆེན་པོ་ Mahāmaudgalyāyana.

1-3. 二大山

[P.3a5; D.2b7] དེ་ལ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རི་ཆེན་པོ་ཉེས་སྟོང་ཡོད་དེ། རིའི་རྒྱལ་
པོ་རི་རབ་སྟོང་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རི་སྟོང་རྣམས་སོ།

1-4. 内外海

[P.3a5; D.2b7] |སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱ་མཚོ་²⁷ཆེན་པོ་ཉེས་སྟོང་ཡོད་དེ། རང་གི་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྟོང་དང་། [D.3a]ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྟོང་རྣམས་སོ།

1-5. 三悪趣

[P.3a6; D.3a1] |སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དན་སོང་གསུམ་²⁸སྟོང་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
དབྱུལ་བ་སྟོང་དང་། བུད་འགྲོ་སྟོང་དང་། ཡི་དགས་སྟོང་རྣམས་སོ།

1-6. 四大州

[P.3a6; D.3a1] |སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་སྟོང་ཡོད་དེ། ཤར་གྱི་ལུས་
འཕགས་པོ་སྟོང་དང་། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་²⁹སྟོང་དང་། ལུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྟོང་སྟོང་དང་། བུད་གི་སྐྱ་མི་
སྟོང་སྟོང་རྣམས་སོ།

1-7. 四大樹

[P.3a7; D.3a2] |སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཤིང་ཆེན་པོ་བཞི་སྟོང་ཡོད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་
པའི་ཤིང་(སྟོང་དང་)³⁰མཚོའི་འགས་གྱི་ཤལ་མ་ལི་ཆེན་པོ་སྟོང་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་ཀྱི་ཅོ་ཏ་པ་ཏ་ལི་
³¹སྟོང་དང་། ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ས་བརྟོལ་³²སྟོང་རྣམས་སོ།

1-8. 四龍

[P.3a8; D.3a3] |སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་[P.3b]རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀླུ་འི་རིགས་བཞི་སྟོང་ཡོད་དེ། ཀླུ་འི་
རིགས་³³སྟོང་ལས་སྟེ་བ་སྟོང་དང་། མང་ལ་ནས་སྟེ་བ་སྟོང་དང་། རྟོད་གཤེར་ལས་སྟེ་བ་སྟོང་དང་།
རྩལ་ཏེ་སྟེ་བ་སྟོང་རྣམས་སོ།

²⁷ P: ཁམས་ན། རྒྱ་མཚོ་ D: ཁམས་ན་རྒྱ་མཚོ་
²⁸ P: དན་སོང་གསུམ་ D: རི་སུམ་
²⁹ P: འཛམ་བུ་གླིང་སྟོང་ D: འཛམ་བུ་གླིང་སྟོང་ Jambūdvīpa.
³⁰ སྟོང་དང་ 両テキストに欠けるカヲ補う。
³¹ P: ཅོ་ཏ་པ་ཏ་ལི་ D: ཅོ་ཏ་པ་ཏ་ལི་ citrapatāli.
³² ས་བརྟོལ་ 正しくは「ཡོངས་འདུས་བརྟོལ་(pārijāta)ཀ་」。
³³ P: ཀླུ་འི་རིགས་ D: རིགས་

1-9. 四金翅鳥

[P.3b1; D.3a4] |སྒོང་སྤྱི་སྤུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རིགས་བཞི་སྒོང་ཡོད་དེ།
ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རིགས་སྒོང་ལས་སྤྱེ་བ་སྒོང་དང་། མངལ་ནས་སྤྱེ་བ་སྒོང་དང་། རྩོད་གཤེར་ལས་སྤྱེ་
བ་སྒོང་དང་། ལྷས་ཏེ་སྤྱེ་བ་སྒོང་རྣམས་སོ།

1-10. 四大王

[P.3b3; D.3a4] |སྒོང་སྤྱི་སྤུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་སྒོང་ཡོད་དེ། དུལ་འཁོར་
སྤུང་སྒོང་དང་། འཕགས་སྤྱེས་པོ་སྒོང་དང་། མིག་མི་བཟང་སྒོང་དང་། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་སོ།

1-11. 五趣

[P.3b3; D.3a5] |སྒོང་སྤྱི་སྤུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འགོ་བ་ལྔ་སྒོང་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དབྱུལ་
བའི་འགོ་བ་སྒོང་དང་། རྩུང་འགོ་དང་། ཡི་དགས་དང་། ལྷ་དང་། མིའི་³⁴འགོ་བ་སྒོང་རྣམས་སོ།

1-12. 二大会処

[P.3b3; D.3a6] |སྒོང་སྤྱི་སྤུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདུན་ས་ཆེན་པོ་ཉིས་སྒོང་ཡོད་དེ། ལྷའི་
འདུན་ས་ཆོས་བཟང་ས་སྒོང་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འདུན་ས་ཆོར་བཟང་ས་ཞེས་བྱ་བ་སྒོང་རྣམས་སོ།

[P.3b5; D.3a6] |འཇིག་རྟེན་བཞིལ་པ་³⁵ལས་ཆོགས་དང་པོའོ།³⁶

第2章 地理と有情処 [P. 3b5-6a5; D. 3a7-5a7]

2-1. 総頌

[P.3b5; D.3a7] མདོ་ལ།³⁷ སྤྱི་གནས་རི་དང་རོལ་མཚོ་དང་། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དབྱུལ་བརྒྱད་
གཞན། །སེམས་ཅན་གནས་དགུ་རབ་བཤད་དེ། །ལས་ལམ་བརྩུ་པོ་དེ་བཞིན་ཚོ།

2-2. 三欲生処

[P.3b6; D.3a7] |སྒོང་སྤྱི་སྤུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདོད་པའི་སྤྱི་གནས་³⁸གསུམ་ཡོད་དེ།

³⁴ P: ལྷ་དང་། མིའི་ D: ལྷ་དང་མིའི་

³⁵ P: འཇིག་རྟེན་བཞིལ་པ་ D: འཇིག་རྟེན་གཞན་པ་

³⁶ P: པའོ། D: པའོ།

³⁷ P: མདོ་ལ། D: མདོ་ལས།

³⁸ P: སྤྱི་གནས་ D: སྤྱི་གནས་

[P.3b7; D.3a7] གསུམ་གང་[D.3b]ཞེན། སེམས་ཅན་འདོད་པ་ཉི་བར་གནས་པ་དག་ཡོད་དེ། གང་
དག་འདོད་པ་ཉི་བར་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་དབང་བྱེད་པ་སྟེ³⁹། འདི་ལྟ་སྟེ། ལམ་ཅིག་
དང་། ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོའོ།

[P.3b8; D.3b1] སེམས་ཅན་⁴⁰འདོད་པས་སྐྱུལ་པ་དག་ཡོད་དེ། གང་དག་འདོད་པས་སྐྱུལ་པ་རྣམས་
ལ་⁴¹དབང་ཕྱུག་གིས་དབང་བྱེད་པ་དག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕྲུལ་དགའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་འདོད་
པའི་[P.4a]སྐྱེ་གནས་གཉིས་པའོ།

[P.4a1; D.3b2] །སེམས་ཅན་འདོད་པའི་སྐྱུལ་པ་གཞན་དག་ཡོད་དེ། གང་དག་འདོད་པ་གཞན་གྱིས་
སྐྱུལ་པ་རྣམས་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་དབང་བྱེད་པ་དག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་
རྣམས་སོ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་གསུམ་པའོ།

2-3. 三安樂生処

[P.4a2; D.3b3] །སྤོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གི་ལམས་ན་བདེ་བའི་སྐྱེ་གནས་གསུམ་ཡོད་དེ།

[P.4a2; D.3b3] སེམས་ཅན་གང་དག་ལྷས་འདི་ཉིད་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་
བ་ལས་བརྒྱན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་རྩིས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་
པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལྷས་འདི་ཉིད་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བས་
བརྒྱན་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱས་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྩིས་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པར་
བྱས་ནས་བདེ་བར་རེག་པ་ལ་གནས་སོ། །དེ་དག་བདེ་བ་དེ་དང་། བདེ་བ་ལ་གནས་པ་དེས་ཚེ་རིང་ཞིང་
ཡུན་རིང་པོར་གནས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོའོ།

[P.4a5; D.3b5] །སེམས་ཅན་གང་དག་ལྷས་འདི་ཉིད་ལ་རྟིང་ཇེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་
བས་བརྒྱན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱེད་དེ་ཡོངས་སུ་རྩིས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་
པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལྷས་འདི་ཉིད་ལ་རྟིང་ཇེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་
བས་བརྒྱན་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱས་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྩིས་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་
པར་བྱས་ནས་བདེ་བར་རེག་པ་ལ་གནས་སོ། །དེ་དག་བདེ་བ་དེ་དང་⁴²བདེ་བ་ལ་གནས་པ་དེས་ཚེ་རིང་
ཞིང་ཡུན་རིང་པོར་གནས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་གསལ་ལ་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་སྐྱེ་གནས་
གཉིས་པའོ།

39 P: པ་སྟེ། D: པ་དག་སྟེ།
40 P: སེམས་ D: སེམས་ཅན་
41 P: རྣམས་ལ་ D: དག་ལ།
42 P: བདེ་བ་དང་ D: བདེ་བ་དེ་དང་

[P.4a8; D.3b7] སེམས་ཅན་ [D.4a] གང་དག་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བས་བརྒྱན་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱེད་དེ། [P.4b] ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་
པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བས་⁴³བརྒྱན་པར་བྱས་ཤིང་
ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་བྱས་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བར་རེག་
པ་ལ་གནས་སོ། །དེ་དག་བདེ་བ་དེ་དང་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་དེས་⁴⁴ཆེ་རིང་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ།⁴⁵ དགོ་རྒྱལ་གྱི་⁴⁶རྩ་མཐུས་སོ། །འདི་ཅི་བདེ་བའི་སྐྱེ་གནས་གསུམ་པའོ།

2-4. 七大山

[P.4b3; D.4a2] རྫོང་སྤྱི་ཡུང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གསེར་གྱི་རི་ཆེན་པོ་བདུན་སྟོང་ཡོད་དེ། རི་
འི་རྒྱལ་པོ་གཉེན་ཤིང་འཛིན་སྟོང་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་སྟོང་དང་། སེང་ལྗང་ཅན་སྟོང་དང་། བཏུ་
ན་སྐུག་གི་སྟོང་དང་། རྩ་རྩ་རི་སྟོང་དང་། ལུ་ལྷུང་འཛིན་སྟོང་དང་། རི་རྒྱལ་པོ་རྩམ་པར་འདུད་སྟོང་རྩམས་
སོ། །

2-5. 七海

[P.4b4; D.4a3] རྫོང་སྤྱི་ཡུང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྡོ་མཚོ་ཆེན་པོ་བདུན་སྟོང་ཡོད་དེ། གཉེན་
ཤིང་འཇིག་གྱི་རྡོ་མཚོ་སྟོང་དང་། གཤོལ་མདའ་འཇིག་གྱི་སྟོང་དང་། སེང་ལྗང་ཅན་གྱི་སྟོང་དང་། བཏུ་
ན་སྐུག་གི་སྟོང་དང་། རྩ་རྩ་རི་སྟོང་དང་། ལུ་ལྷུང་འཛིན་གྱི་སྟོང་དང་། རྩམ་པར་འདུད་གྱི་རྡོ་མཚོ་
སྟོང་རྩམས་སོ། །

2-6. 八地獄

[P.4b6; D.4a3] རྫོང་སྤྱི་ཡུང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་སེས་སྟོང་དང་། ཐིག་ཅག་སྟོང་དང་། བསྐྱུས་གཞོན་སྟོང་དང་། ཏུ་
འབོད་སྟོང་དང་ཏུ་འབོད་⁴⁷ཆེན་པོ་སྟོང་དང་། ཚ་བ་སྟོང་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་སྟོང་དང་། སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པ་སྟོང་རྩམས་སོ། །

2-7. 九有情居

[P.4b7; D.4a6] རྫོང་སྤྱི་ཡུང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་སྟོང་ཡོད་དོ།⁴⁸

43 P: བདེ་བར་ D: བདེ་བས་

44 P: དེའི་ D: དས་

45 P: གནས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། D: གནས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ།

46 P: དགོ་རྒྱལ་གྱི་ D: དགོ་རྒྱལ་གྱི་

47 P: རྫོང་དང་ཏུ་འབོད་ D: རྫོང་དང་། ཏུ་འབོད་

48 P: ཡོད་དོ། D: ཡོད་དོ།

[P.4b7; D.4a6] སེམས་ཚན་གཟུགས་ཡོད་པ་ལུས་ཐ་དང་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དང་པ་དག་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། མི་རྣམས་དང་། ལྟ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་དང་པོའོ།

[P.4b8; D.4a7] སེམས་ཚན་གཟུགས་ཡོད་པ་ལུས་ཐ་དང་ཅིང་⁴⁹འདུ་ཤེས་[P.5a]གཅིག་པ་དག་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་དང་པོ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་
གནས་གཉིས་པོའོ།

[P.5a1; D.4a7] སེམས་ཚན་གཟུགས་ཡོད་པ་ལུས་གཅིག་ལ་འདུ་ཤེས་ཐ་དང་པ་ [D.4b]དག་ཡོད་
དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོགས་ལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་གསུམ་པོའོ།

[P.5a2; D.4b1] སེམས་ཚན་གཟུགས་ཡོད་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་བཞི་པོའོ།

[P.5a3; D.4b1] སེམས་ཚན་གཟུགས་ཡོད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་དག་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་ལྔ་པོའོ།

[P.5a4; D.4b2] སེམས་ཚན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་
ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཅིང་⁵⁰སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནས་མཁའ་ཡས་སོ་སྣམ་ནས་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཚོགས་པར་བྱས་ཏེ་
གནས་པ་དག་ཡོད་དེ།⁵¹ འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེས་མཆེད་དུ་སྟེས་པའི་ལྟ་རྣམས་སོ།
འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་དྲུག་པོའོ།

[P.5a6; D.4b4] སེམས་ཚན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་ཚོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དུ་སྟེས་
པའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་བདུན་པོའོ།

[P.5a7; D.4b5] སེམས་ཚན་གཟུགས་མེད་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་འས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཚོགས་པར་
བྱས་ཏེ། གནས་⁵²པ་དག་ཡོད་དེ། [P.5b]འདི་ལྟ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དུ་སྟེས་པའི་ལྟ་
རྣམས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་ཚན་གྱི་གནས་བརྒྱད་པོའོ།

49 P: ཐ་དང་ལ་ D: ཐ་དང་ཅིང་

50 P: གྱུར་ཅིང་ D: གྱུར་ཅིག་

51 P: ཡོད་དོ། D: ཡོད་དེ།

52 P: བྱས་ཏེ། གནས་ D: བྱས་ཏེ་གནས་

[P.5b1; D.4b6] །སེམས་ཅན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་⁵³རྗེས་པར་བྱས་ཏེ། གནས་
⁵⁴པ་དག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ།
འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་པའོ།

2-8. 十不善業道

[P.5b3; D.4b7] རྫོང་སྐྱི་ཡུང་གྲི་འཇིག་རྟེན་གྱི་⁵⁵ཁམས་ན། མི་དགོ་བ་བཟུའི་ལས་ [D.5a] གྲི་འམ་
དག་ཡོད་དེ། རྫོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་⁵⁶གཡེམ་པ་དང་།
བརྟུན་དུ་སྐྱ་བ་དང་། སྤ་མ་དང་། ཚིག་རྩལ་⁵⁷པོ་དང་། ཚིག་འཁྲལ་པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་དང་།
གཤོད་སེམས་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་རྣམས་སོ།

[P.5b4; D.5a] ⁵⁸འོག་གཅོད་པ་ཤས་ཆེར་⁵⁹ཀྱན་དུ་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱོམས་ཏེ། ལན་མང་དུ་བྱས་པས་
ནི་⁶⁰སེམས་ཅན་དབྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་།
དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་རབ་དུ་ཚ་བར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། (དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་
ཚ་བར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་།) ⁶¹དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དུ་འབོད་ཆེན་པོར་རོ། །དེ་བས་
ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དུ་འབོད་དུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་།
[5b7] དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དུ་འབོད་དུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་
ནི་བསྐྱུས་གཞིམ་དུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་ཐིག་ནག་དུའོ། །དེ་

53 P: སྐྱེད་མཆེད་ D: སྐྱེ་མཆེད་
54 P: བྱས་ཏེ། གནས་ D: བྱས་ཏེ་གནས་
55 P: འཇིག་རྟེན་ཁམས་ D: འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
56 P: ལོག་པར་ D: ལོག་པར་
57 P: ཚིག་རྩལ་ D: ཚིག་རྩལ་
58 cf. 『大毘婆沙論』卷26：施設論說「若作殺生罪、上上者生無間地獄。上中者生大熱地獄。乃至下下者生傍生鬼趣。乃至廣說」[T.27, 182b9-11]；『大毘婆沙論』卷47：施設論亦說「殺生業道、若習若修若多所作、最上品者墮無間地獄。次微劣者墮大炎熱地獄。次微劣者墮炎熱地獄。次微劣者墮大號叫地獄。次微劣者墮號叫地獄。次微劣者墮眾合地獄。次微劣者墮黑繩地獄。次微劣者墮活地獄。次微劣者墮傍生趣。最微劣者墮餓鬼界。廣說乃至、邪見亦爾」[T.27, 243a14-20].
59 P: ཤས་ཆེན་ D: ཤས་ཆེར་
60 P: བྱས་པས་ནི་ D: བྱས་པས་
61 D: は括弧内(དེ་བས་……དང་།)を欠く。

བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་སེམས་ཅན་དབྱུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་སོས་སྤྱི་བར་
འཕྱར་རོ།

[P.5b8; D.5a4] །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ཤས་ཆེར་⁶²ཀྱན་དུ་བརྟེན་ཅིང་བསྐྱོམས་ཏེ། །ལན་མང་དུ་བྱས་
པ་དང་། །འདོད་པ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། །བརླུན་དུ་སླུ་བ་དང་། །ཕྱམ་དང་། །ཚིག་རྩལ་དང་། [P.6a]
ཚིག་འབྲུལ་བ་དང་། །བརྟན་སེམས་དང་། །གནོད་སེམས་དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཤས་ཆེར་ཀྱན་དུ་⁶³
བསྐྱེན་ཅིང་བསྐྱོམས་ཏེ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ནི་སེམས་ཅན་དབྱུལ་ལ་བཆེན་པོ་མནར་མེད་པར་སྐྱེ་བར་
འཕྱར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་རབ་དུ་ཚ་བར་རོ། །དེ་བས་(ཆེས་)
⁶⁴ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་ཚ་བར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་
ཆེས་ཡང་བས་ནི་དུ་འབོད་ཆེན་པོར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དུ་
འབོད་དུ་འོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་བསྐྱུས་གཞིམ་དུ་འོ། །དེ་བས་ཆེས་
ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་ཐིག་ཀྱི་དུ་འོ།⁶⁵ །དེ་བས་ཆེས་ཤས་ཚུང་བ་དང་། །དེ་བས་
ཆེས་ཡང་བས་ནི་སེམས་ཅན་དབྱུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་སོས་སྤྱི་བར་འཕྱར་རོ།

[P.6a5; D.5a7] །འབྲིག་རྟེན་བཞག་པ་⁶⁶ལས་ཚིགས་གཉིས་པ་འོ།

第3章 有情の生態と環境 [P.6a5-9a3; D.5a7-7b7]

3-1. 総頌

[P.6a5; D.5a7] །མདོ་ལ། །མཁའ་མྱིང་ལས་ [D.5b] །ལམ་བཅུ་པོ་དང་། །སྤོང་བ་དང་ནི་བཞེས་དང་
ཟས། །བདུད་རྩི་ཕྱི་ས་ཆར་བ་དང་། །སྤྱི་གེ་བདེ་དང་བཅུ་ཚན་ནོ།

3-2. 金翅鳥

[P.6a6; D.5b1] །སྤོང་སྤྱི་ཡུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམས་ན་ཀླུ་འི་རིགས་བཞི་སྤོང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་གནས་
སོ། །ནམ་མཁའ་ལྗིང་གྱི་རིགས་བཞི་སྤོང་གིང་གལ་མ་ལི་མཐོན་པོ་ལ་གནས་ཏེ། །སྤོང་ལས་སྐྱེ་བ་སྤོང་
དང་། །མངལ་ཀས་སྐྱེ་བ་སྤོང་དང་། །དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་སྤོང་དང་། །རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤོང་རྣམས་སོ། །
[P.6a7; D.5b2] །ནམ་མཁའ་ལྗིང་སྤོང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་⁶⁷བཟའ་བའི་ཕྱིར་ཀླུ་སྤོང་ལས་སྐྱེ་བ་འབྲིན་

⁶² P: ཤས་ཆེས་ D: ཤས་ཆེར་

⁶³ P: ཀྱན་དུ་ D: ཀྱན་དུ་

⁶⁴ ཆེས་ 両テキストに欠けるが補う。

⁶⁵ P: དུ་འོ། D: དུ་འོ།

⁶⁶ P: འབྲིག་རྟེན་བཞག་པ། D: འབྲིག་རྟེན་གཞག་པ།

⁶⁷ P: སྐྱེ་བའི་ D: སྐྱེས་པ་ནི་

བར་བྱེད་དེ། མང་ལ་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་⁶⁸དེ་ལེན་ན། དེ་ཉིད་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

[P.6a8; D.5b3] །ནམ་མཁའ་ལྗིང་མང་ལ་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་བཟའ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་སྒོང་ལས་སྐྱེས་བ་དང་།
མང་ལ་ནས་སྐྱེ་བ་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ།⁶⁹ ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་དེ་ལེན་ན། དེ་ཉིད་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

[P.6b2; D.5b4] །ནམ་མཁའ་ལྗིང་འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བཟའ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་སྒོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
། མང་ལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་དེ་ལེན་ན་དེ་ཉིད་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

[P.6b3; D.5b5] །ནམ་མཁའ་ལྗིང་ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་བཟའ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་སྒོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མང་ལ་
ནས་སྐྱེ་བ་དང་། འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་བ⁷⁰དང་། ཇུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ།

[P.6b4; D.5b5] །གྲུ་ལ་གྲུ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བར་གནས་ཤིང་ས་འཛིན་པ་དག་ཡོད་དོ། ⁷¹དེ་དག་ཀྱང་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དག་ལ་བོ་དང་། ཉེ་དག་ལ་གཉིས་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྩམ་རྒྱལ་དང་།
གྲུའི་རྒྱལ་པོ་བཏང་བཟུང་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་གཟེ་ཅན་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་འཁོར་སྤང་དང་། གྲུའི་
རྒྱལ་པོ་ཀག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཨའི་འདབ་མ་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་གཞན་ལང་གྲུ་ཆེན་པོ་
བསྐྱལ་བར་གནས་ཤིང་ས་འཛིན་པ་ནམ་མཁའ་⁷²ལྗིང་དག་གིས་དབྱེད་བར་མི་རུས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་
དག་ནི་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་གཡུལ་ཚུང་བར་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཚུང་བར་བྱེད་དེ། ཤེས་ཤིང་རབ་དུ་ཤེས་
ལ། ཀུན་ [D.6a] དུ་⁷³རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཤིན་དུ་མཐུ་ཆེ་བའི་⁷⁴དུ་དག་ཡོད། །མ་མཐུང་
སྤང་ཞིང་རྒྱ་ནག་ནས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལྟ་མིན་དག་དང་གཡུལ་འབྱེད་པས། འདི་དག་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་⁷⁵
དཔུང་ཡང་ཡིན། །སྟོབས་ཀྱང་ཆེ་ཞིང་དུག་ཆེ་གྲུ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་དུ་དག་པོ་དག་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཅན། ལྟ་

68 P: ཅི་ཏེ་ D: ཅི་སྟེ་

69 P: མ་ཡིན་ནོ། D: མ་ཡིན།

70 སྐྱེས་བ: 正しくは 生むか。

71 cf. Yaśomitra's commentary on the *Abhidharmakośabhāṣya* Chap.III: *te punaḥ katame/ tadyathā Nando nāgarājaḥ Upanando nāgarājaḥ Aśvatarī nāgarājaḥ Mucilindo nāgarājaḥ Manasvī nāgarājaḥ Dhītarāṣṭro nāgarājo Mahākālo nāgarāja Elapattro nāgarāja iti* [Wogihara ed. *Sphuṭārthā Abhidharmakośavyākhyā*, Sankibō Busshorin 1971 (rep.) p.332.29-31]

72 P: རྣམ་མཁའ་ D: རྣམ་མཁའ་

73 P: ཀུན་དུ་ D: ཀུན་དུ་

74 P: མཐུ་ཆེ་བའི་ D: མཐུ་ཆེ་བའི་

75 P: ལྱིས་ནི་ D: ལྱི་ནི་

མིན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་གཡུལ་འབྲེང་བས། དེ་དག་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་⁷⁶དཔུང་ཡང་ཡིན་ཞེས་⁷⁷ཀྱང་
བྱུལ།

[P.6b8; D.6a2] །བར་གྱི་མདོ་ལ། དགའ་བོ་ཉེར་དགའ་རྣམས་རྒྱལ་དང་། །བཏང་བཟུང་⁷⁸དང་ནི་གཟི་
ཅན་དང་། [P.7a] །ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་ནག་པོ་ཆེ། །ཞེ་ལའི་འདབ་མ་གྱི་མ་ཡིན།

3-3. 十善業道

[P.7a1; D.6a3] མྱོང་སྤྱི་ཡུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དགེ་བ་བཅུའི་ལུས་ཀྱི་ལམ་དག་ཡོད་དེ། སློག་
གཙོད་པ་སྤོང་བ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། བརྟུན་དུ་སྐྱ་
བ་དང་། སྤམ་དང་། ཚིག་རྒྱབ་པོ་དང་། ཚིག་འཁྲུལ་པ་སྤོང་བ་དང་། བརྟུན་སེམས་མེད་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ།

[P.7a3; D.6a4] སློག་གཙོད་པ་སྤོང་བ་ཤས་ཆེར་ཀྱན་དུ་བཞེན་ཅིང་བསྐྱོམས་ཏེ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་
ནི་གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་
རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་འཕུལ་དགའ་བ་རྣམས་སུའོ།⁷⁹ དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་།
དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་
བས་ནི་འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་སྐྱུ་རུ་རྩ་
གསུམ་པ་རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་
རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་
པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

[P.7a6; D.6a6] །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། བརྟུན་དུ་སྐྱ་བ་དང་།
སྤམ་དང་། ཚིག་རྒྱབ་པོ་དང་། ཚིག་འཁྲུལ་པ་སྤོང་བ་དང་། ཆགས་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཤས་ཆེར་ཀྱན་དུ་བཞེན་ཅིང་བསྐྱོམས་ཏེ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ནི་
གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ [D.6b] རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ཆེས་
ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་འཕུལ་དགའ་བ་རྣམས་སུའོ།⁸⁰ དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་
དང་། དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་དགའ་ལྡན་རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་
ཡང་བས་ནི་འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་སུའོ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། [P.7b] དེ་བས་ཆེས་ཡང་

76 P: གྱིས་ནི་ D: གྱི་ནི་

77 P: ཡིན་ཞེས་ D: ཡིན། ཞེས་

78 P: ཟུང་ D: བཟུང་

79 P: རྣམས་སུའོ། D: རྣམས་སོ།

80 P: འཕུལ་དགའ་རྣམས་སུའོ། D: བཟུང་འཕུལ་དགའ་བ་རྣམས་སོ།

一三七

བས་ནི་སྐྱམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་སྟེ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་རྒྱལ་
ཆེན་བཞི་པ་རྣམས་སྟེ། །དེ་བས་ཆེས་ཤས་རྒྱུང་བ་དང་། །དེ་བས་ཆེས་ཡང་བས་ནི་མི་རྣམས་དང་སྐལ་
བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

[P.7b2; D.6b3] །ཇི་སྟེ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་ན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བས་ནི་ཆེ་རིང་
པོར་འགྱུར་རོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤོང་བས་ནི་ལོངས་སྤོང་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པ་ལོག་པར་
གཡེས་པ་སྤོང་བས་ནི་རྒྱུང་མ་འགྲུན་ལྷ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བརྟུན་དུ་སྐྱབ་སྤོང་བས་ནི་སྐྱར་བ་མང་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱ་མ་སྤོང་བས་ནི་མཇེའ་བོ་དང་འབྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚིག་རྒྱུ་བ་པོ་སྤོང་བས་ནི་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྐྱ་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚིག་འཁྲུལ་པ་སྤོང་བས་ནི་ཚིག་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།
ཆགས་སེམས་མེད་པས་ནི་འདོད་ཆགས་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞོན་སེམས་མེད་པས་ནི་ཞེ་ལྷང་ཆེ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་ནི་གདི་སྐྱག་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

3-4. 各処における最勝の有情

[P.7b5; D.6b5] །སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྷོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེད་ཚད་བསྐལ་བར་ལེན་པ་འདི་
མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P.7b6; D.6b6] །དུད་འགོ་ལྷོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པས་ས་སྤུང་གི་བྱས་ས་སྤུང་གི་བྱ་ཉིད་དང་། རབ་དུ་བརྟན་པས་རབ་དུ་བརྟན་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་
ཡིན་ནོ།

[P.7b6; D.6b6] །ཡི་དགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྗེའི་⁸¹གཤེན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀལ་ལ་སྲིད་ཀྱི་
དབང་ལུག་ལ་དབང་བྱེད་པ་འདི་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P.7b7; D.6b7] །མིའི་སྐྱེ་གནས་ལྷོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པས་ང་ལས་རྒྱས་ང་། [D.7a] ལས་རྒྱས་⁸²ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P.7b8; D.7a1] །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ལྷོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་རྣམ་
པར་[P.8a]སྤྲིན་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་རྣམས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུག་ལ་དབང་བྱེད་པ་འདི་མཚོག་
ཡིན་ནོ།

[P.8a1; D.7a1] །སྐྱམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་

⁸¹ P: རྗེའི་ D: རྗེས་

⁸² P: ལས་རྒྱས་ D: ལས་རྒྱ

སྐྱིན་པས་⁸³བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P. 8a2; D. 7a2] | འཐབ་བྲལ་སྒྲིབ་བར་འཕྲུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཉེ་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་རབ་འཐབ་བྲལ་(གྱིས་རབ་འཐབ་བྲལ་)⁸⁴ཉིད་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P. 8a3; D. 7a2] | དགའ་ལྷན་སྒྲིབ་བར་འཕྲུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཉེ་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་ཡོངས་སུ་དགའ་ལྷན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགའ་ལྷན་ཉིད་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P. 8a3; D. 7a3] | འཕུལ་དགའ་སྒྲིབ་བར་འཕྲུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཉེ་ལས་གང་གིས་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་རབ་སྐྱལ་(གྱིས་རབ་སྐྱལ་)⁸⁵ཉིད་ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

[P. 8a4; D. 7a4] | གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་⁸⁶སྒྲིབ་བར་འཕྲུར་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཉེ་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་དབང་བྱེད་ཀྱིས་དབང་བྱེད་ཉིད་⁸⁷ཐོབ་པ་འདི་མཚོག་ཡིན་ནོ།

3-5. 飢餓の有無

[P. 8a5; D. 7a4] ཇི་ལྟར་འཇོམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལ་⁸⁸བཀའ་སློབ་པ་དང་། སྐྱེ་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་རྣམས་དང་། རུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤོད་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྣེ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་⁸⁹རྣམས་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྷན་པ་རྣམས་དང་། འཕུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ནི་བཀའ་སློབ་པ་དང་སྐྱེ་པ་⁹⁰མེད་དོ།

3-6. 飲食の有無

[P. 8a7; D. 7a6] ཇི་ལྟར་⁹¹འཇོམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཁ་བཟུང་འདི་ལྷ་སྟེ། འབྲལ་ཆེན་དང་། ཟུང་དང་། རྩེ་དང་། འུས་པ་⁹²རྣམས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་དང་། རུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤོད་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྣེ་གྱི་མི་རྣམས་ནི་མ་ཚོས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་སྤུའི་འབྲས་

⁸³ P: རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་ D: རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་

⁸⁴ D: རྩེ་ལྷ་སྟེ། (གྱིས་རབ་འཐབ་བྲལ་) ལ་ཉེ་ལྡོག་པོ་ལྟར་གྱི་ལྷ་སྟེ། ལ་ཉེ་ལྡོག་པོ་ལྟར་གྱི་ལྷ་སྟེ།

⁸⁵ D: རྩེ་ལྷ་སྟེ། (གྱིས་རབ་སྐྱལ་) ལ་ཉེ་ལྡོག་པོ་ལྟར་གྱི་ལྷ་སྟེ། ལ་ཉེ་ལྡོག་པོ་ལྟར་གྱི་ལྷ་སྟེ།

⁸⁶ P: དབང་བྱེད་ཀྱི་ D: དབང་བྱེད་

⁸⁷ P: དབང་བྱེད་ཀྱིས་དབང་བྱེད་ཉིད་ D: དབང་བྱེད་ཀྱི་དབང་བྱེད་ཉིད་

⁸⁸ P: མི་རྣམས་ D: མི་རྣམས་ལ་

⁸⁹ P: བཞིའི་ལྷ་ D: བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་

⁹⁰ P: བཀའ་སློབ་པ་དང་། སྐྱེ་པ་ D: བཀའ་སློབ་པ་དང་སྐྱེ་པ་

⁹¹ P: ཇི་ལྟར་ D: དེ་ལྟར་

⁹² P: རྩེ་ལྷ་སྟེ། D: རྩེ་ལྷ་སྟེ།

ཟེལོ། [P.8b] །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་དྲི་ཟེལོ་ཟེལོ་དང་བདུད་ཅིའི་ཟེལོ་ཟེལོ། །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཟེལོ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྲུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྷན་པ་རྣམས་དང་། འཕུལ་[D.7b]དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཉི་ཁམ་གྱི་ཟེལོ་མེད་དོ།

3-7. 甘露の有無

[P.8b2; D.7b1] །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཐོན་པོ་དང་། མེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་སོ། །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྲུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྷན་པ་རྣམས་དང་། འཕུལ་དགའ་བ་⁹³རྣམས་དང་། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་⁹⁴དེ་བཞིན་ནོ། །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མེད་དོ།

3-8. 泄物の有無

[P.8b4; D.7b2] །ཇི་ལྷར་འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་⁹⁵ལ་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་རྣམས་དང་། རུབ་ཀྱི་⁹⁶བ་ཡང་སྟོད་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མེད་དོ།

3-9. 雨の有無

[P.8b5; D.7b3] །ཇི་ལྷར་འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཆར་འབབ་མ་ཁས་པ་དང་། ཆར་འབབ་མི་མཁས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། རུབ་ཀྱི་⁹⁷བ་ཡང་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་དང་། །ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་⁹⁸ལ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མེད་དོ།

3-10. 飢饉の有無

[P.8b7; D.7b5] །ཇི་ལྷར་འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ལོ་ལེགས་པ་དང་། ལུ་གཤོལ་པ་བཞིན་དུ་

⁹³ P: འཕུལ་དགའ་ D: འབྲུལ་དགའ་
⁹⁴ P: རྣམས་དང་ D: རྣམས་ཀྱང་
⁹⁵ P: གླིང་གི་མི་རྣམས་ D: གླིང་པ་རྣམས་
⁹⁶ P: རུབ་ཀྱི་ D: རུབ་ཀྱི་
⁹⁷ P: རུབ་ཀྱི་ D: རུབ་ཀྱི་
⁹⁸ P: བཞིའི་རྣམས་ D: བཞིའི་ལྷ་རྣམས་

ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་(རྣམས་)⁹⁹དང་། ལུབ་ཀྱི་¹⁰⁰བ་ཡང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། བྱང་གི་སྐྱ་
མི་སྟན་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཞེ་མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཚད་ལ་ཡང་མེད་དོ།

3-11. 感情の有無

[P.8b8; D.7b5] །ཇི་ལྟར་འཇོམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལ་འབྲེགས་པ་དང་། བདེ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
ཤར་གྱི་ལུས་[P.9a]འཕགས་པོ་རྣམས་དང་། ལུབ་ཀྱི་¹⁰¹བ་ཡང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་¹⁰²ཡོད་དོ།
།བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ཞེ་མེད་དོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་དང་། ལུས་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་
རྣམས་དང་། འཕགས་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་།
གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཚད་ལ་
ཡང་མེད་དོ།

[P.9a3; D.7b7] །འཇིག་རྟེན་བཞག་པ་¹⁰³ལས་ཚོགས་གསུམ་པའོ།།

第4章 経済・民族・文化 [P.9a3- 13a5; D.7b7-11a7]

4-1. 総頌

[P.9a3; D.7b7] །།མདོ་ལ། ཉོ་ཚོང་[D.8a]མདོག་དང་ཁང་པ་དང་། །གདིང་བ་དང་ནི་བཞག་གོས་
དང་། །ཡང་བ་རྩལ་རབ་སྐྱེ་བ་དང་། །ཐ་དད་བག་མ་ལེན་དང་བཅུ།

4-2. 交易の有無

[P.9a3; D.8a1] །ཇི་ལྟར་འཇོམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཞོར་རམ། འབྲུ་འམ། གཤེར་རམ་དངུལ་ཉོ་
ཚང་བུ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ལུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
ཡོད་དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་མི་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཞེ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཚད་ལ་
ཡང་མེད་དོ།

[P.9a5; D.8a2] །འདི་སྐྱམ་དུ། འཇོམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ནི་¹⁰⁴ཞོར་དང་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོ་ཚོང་
བྱེད་དོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་རྣམས་ནི་རས་དང་བེའུ་རས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ལུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ནི་བ་ཡང་དང་ཞོར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་དོ།

99 རྣམས་ 両テキストに欠けるが補う。

100 P: ལུབ་ཀྱི་ D: ལུབ་ཀྱི

101 P: ལུབ་ཀྱི་ D: ལུབ་ཀྱི

102 P: རྣམས་ལ་ D: རྣམས་ལ་ཡང་

103 P: འབྲེག་རྟེན་བཞག་པ། D: འབྲེག་རྟེན་གཞག་པ།

104 P: མི་རྣམས་ནི་ D: མི་རྣམས་ལ་

一一三

4-3. 膚色の違いの有無

[P.9a6; D.8a3] །ཇི་ལྟར་འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་མདོག་གཤམ་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྩོ་བས་ངས་དང་། མདོག་སྒྲི་སྒྲར་རྣམས་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལྷུས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། ལུབ་གྱི་པ་ལང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྒྲན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་མདོག་གཅིག་གི་སྤེ་དཀར་པོ་ལོ།

[P.9a7; D.8a4] །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མདོག་ནི་རྣམས་པ་བཞིན་ལོ། རྩོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། དམར་པོ་རྣམས་སོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྤུ་ཅུ་ཚ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་པ་དང་། [P.9b] དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། འཕྱལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།

[P.9b1; D.8a5] །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་¹⁰⁵མདོག་གཅིག་གི་སྤེ་དཀར་པོ་ལོ། །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་¹⁰⁶ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་རྣམས་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་དང་། འོད་རླུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་པ་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རླུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རྒྱས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱིས་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་གངུང་བ་རྣམས་དང་། ལྷ་མོས་སྒྲུང་བ་རྣམས་དང་། འིན་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་དང་། འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།

[P.9b4; D.8a7] །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་[D.8b]མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྤྱོད་མཆེད་ལ་ནི་འདོག་མེད་དོ།

4-4. 住居の有無

[P.9b5; D.8b1] །ཇི་ལྟར་¹⁰⁷འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁང་པ་ཆེད་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁང་བབས་དང་། ས་ཁང་རྣམས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལྷུས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། ལུབ་གྱི་པ་ལང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྒྲན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁང་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཁང་དོ།

[P.9b6; D.8b2] །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་མེད་ཁང་ནི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་སྤུ་ཅུ་ཚ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། འཕྱལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྱལ་

105 P: དང་ D: ཀྱང་

106 P: ཇི་ལྷ་བཞིན་དུ་ D: ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་

107 P: ཇི་ལྟར་ D: འདི་ལྟར་

དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།

[P.9b8; D.8b3] །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ཀྱི་¹⁰⁸གཞུག་མེད་ཁང་ཚུལ་ནི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་འོ། །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་འདུན་ན་འདོན་པ་(རྣམས་)¹⁰⁹དང་། [P.10a] ཚངས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་དང་། འོད་ཚུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་པ་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་ཚུང་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རྒྱས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱེས་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་གཏུང་བ་རྣམས་དང་། རྩོམ་སྤྲུང་བ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་རྣམས་དང་། འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུག་མེད་ཁང་ཡང་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

[P.10a3; D.8b5] །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཁང་པ་མེད་པ་འོ།

4-5. 坐具・衣の違い

[P.10a3; D.8b6] ཇི་ལྟར་འཇོམས་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལ་གཤིང་བ་དང་བཞོ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། བལ་གོས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམས་དང་། གསོ་མའི་རས་དང་། ཟར་མའི་རས་དང་། རས་གོས་དང་། ཟབ་དར་¹¹⁰དང་། ལོ་ཏམ་བའི་རས་¹¹¹དང་། ལྷ་དུ་གོ་ལའི་གོས་¹¹²དང་། ཨ་པ་རྩྭ་ཀའི་¹¹³གོས་དང་། རས་དང་། བེའུ་རས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། རུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྤྲོན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་དཔག་བསམ་གིང་ལས་བྱང་བའི་གོས་ལྟོན་ནོ།

[P.10a5; D.8b7] །ཇི་ལྟར་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྤྲོན་གྱི་མི་རྣམས་དཔག་བསམ་གྱི་[D.9a]གིང་¹¹⁴ལས་བྱང་བའི་གོས་ལྟོན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་དང་། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཕམ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་བ་རྣམས་དང་། འཕྱུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།

[P.10a7; D.9a1] །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་གོས་ལྟོན་བཞིན་དུ་སྤྱེའོ། །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་རྣམས་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་དང་། འོད་ཚུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་པ་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་ཚུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་རྣམས་དང་། དགོ་རྒྱས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱེས་པ་

108 P: ཀྱིས་ D: ཀྱི

109 རྣམས་ 両テキストに欠けるカ補う。

110 ཟབ་དར་ 正しくはདར་ཟབ(kausēya)カ。

111 P: ལོ་ཏམ་བའི་རས་ D: ལོ་ཏམ་པའི་རས་ kotambaka

112 P: ལྷ་དུ་གོ་ལའི་གོས་ D: ལྷ་དུ་ཀྱའི་གོས་ dankulaka

113 P: ཨ་པ་རྩྭ་ཀའི་གོས་ D: ཀྱང་ཨ་པ་རྩྭ་ཀའི་གོས་ aparāntaka

114 P: དཔག་བསམ་གིང་ D: དཔག་བསམ་གྱི་གིང་

一三三

རྒྱལ་པོ་དང་། [P.10b]འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། མི་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། མི་གདུང་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷ་
འོས་སྤང་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་མགོང་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་གོས་ལྱོན་བཞིན་
བྱ་སྤྱོད།

4-6. 美服を着る処

[P.10b2; D.9a4] བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྤྲོན་གྱི་མི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཀྱི་གིང་ནི་
རྒྱལ་པོ་¹¹⁵བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ། །བཞག་གོས་
རྒྱལ་པོ་¹¹⁶བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་¹¹⁷དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ། །དཔག་
བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཀྱིང་རྒྱལ་པོ་བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་།
དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ།¹¹⁸ དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཇི་ལྷ་བྱ་འདྲོད་པ་དེ་ལྷ་བྱ་སྐྱེས་པ་འཕམ།
བྱང་མེད་དག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལ་ཡལ་ག་འདུད་པར་བྱེད་དོ།

[P.10b4; D.9a6] །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལྷ་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཀྱི་གིང་རྒྱལ་པོ་
ཀྱང་རྒྱལ་པོ་བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ།¹¹⁹ །བཞག་
གོས་¹²⁰ཀྱང་རྒྱལ་པོ་བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ།
།དཔག་བསམ་གྱིང་¹²¹ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཀྱིང་རྒྱལ་པོ་བཞི་སྟེ། སྤྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་
དང་། དཀར་པོ་རྒྱལ་པོ། དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ཇི་ལྷ་བྱ་འདྲོད་པ་དེ་ལྷ་བྱ་ལྷ་ལི་བྱ་
འཕམ། ལྷ་ལི་བྱ་མོ་དག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཡལ་ག་གདུང་¹²²[D.9b]པར་བྱེད་དོ། དེའི་ལག་ཏུ་
འོང་བར་འགྱུར་རོ།

[P.10b7; D.9b1] །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱམ་ཏུ་ཚ་གསུམ་པ་དང་། འཐབ་
བྲལ་བ་རྒྱལ་པོ་དང་། དགའ་ཐུན་པ་རྒྱལ་པོ་དང་། འཕྲལ་དགའ་བ་བརྒྱལ་པོ་དང་། གཞན་འཕྲལ་དབང་
བྱེད་པ་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་
མེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མེད་དོ།

115 P: གོས་ཀྱི་གིང་ནི་རྒྱལ་པོ་ D: གོས་ཀྱིང་རྒྱལ་པོ་
116 P: བཞག་གོས་རྒྱལ་པོ་ D: གཞན་གོས་ཀྱིང་རྒྱལ་པོ་
117 P: སྤྲོན་པོ་ D: སྤྲོན་པོ་
118 P: རྒྱལ་པོ་ D: རྒྱལ་པོ་
119 P: རྒྱལ་པོ་ D: རྒྱལ་པོ་
120 P: བཞག་གོས་ D: གཞན་གོས་
121 P: དཔག་བསམ་གྱིང་ D: དཔག་བསམ་གྱི་གིང་
122 P: གདུང་ D: འདུང་

110

4-7. 衣服の軽重の違い

[P.11a1; D.9b2] ཇི་ལྷ་འཛོམས་བྱུང་གི་མི་རྣམས་ལ་གདིང་བ་དང་། བཞོ་བ་ལྷི་བ་དང་། ཡང་བ་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལྷ་འཛོམས་པ་¹²³ རྣམས་དང་། ལུ་བ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ།
 [P.11a2; D.9b2] །བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ལ་ནི་¹²⁴སྤང་
 གཅིག་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤང་བྱེད་དོ། །སྤྱུ་ལྷ་ཙུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 སྤང་གི་བཞི་ཆ་གཅིག་གོ། །འཕམ་བ་བྱུང་གི་སྤང་གང་གི་བརྒྱུད་ཆ་གཅིག་གོ། །དགའ་ལྷན་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤང་གི་བཅུ་དྲུག་ཆ་གཅིག་གོ། །འཕམ་བ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་ལྷ་ཙུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་གི་ཆ་
 གཅིག་གོ། །གཞན་འཕམ་བ་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ནི་སྤང་གི་
 དྲུག་ཙུ་ཙ་བཞིའི་ཆ་གཅིག་ལས་མེད་དོ། །ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གོས་ཡིན་
 རྟོ།¹²⁵

[P.11a5; D.9b5] །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་འདུན་¹²⁶ན་འདོན་པ་རྣམས་
 དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་དང་། འོད་རླུང་པ་རྣམས་དང་། ཚད་མེ་འོད་པ་རྣམས་དང་། འོད་
 གསལ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རླུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རླུང་བ་རྣམས་
 དང་། སྤྱིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་ཆེ་
 བ་རྣམས་དང་། མི་གདུང་བ་རྣམས་དང་། གྱ་ཚེས་སྤང་བ་རྣམས་དང་། ཤིན་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་དང་།
 འོག་མིན་གྱི་¹²⁷ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གོས་ཡིན་རྟོ།

4-8. 有情の身長の違い

[P.11a7; D.9b6] །ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་བཞི་བཅུ་ཙུ་དགའི་ཆ་གཅིག་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཡིན་རྟོ། །རྩལ་ཕྱ་རབ་
 བདུན་ལ་ནི་¹²⁸རྩལ་ཕྱ་མོ་གཅིག་གོ། །རྩལ་ཕྱ་མོ་བདུན་ལ་ནི་ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གཅིག་གོ། །ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་
 བདུན་ལ་ནི་རི་བོང་གི་རྩལ་གཅིག་གོ། །རི་བོང་གི་རྩལ་བདུན་ལ་ནི་ལྷག་རྩལ་གཅིག་གོ། །ལྷག་རྩལ་
 བདུན་ལ་ནི་[P.11b]སྤྱང་རྩལ་[D.10a]གཅིག་གོ། །སྤྱང་རྩལ་བདུན་ལ་ནི་སྤོ་མ་གཅིག་གོ། །སྤོ་མ་

123 P: འཕགས་པ་ D: འཕགས་པོ་
 124 P: གོས་ལ་ D: གོས་ལ་ནི་
 125 cf. 『大毘婆沙論』 卷127：施設論說「北俱盧洲衣重一兩。四大王衆天衣重半兩。三十三
 天衣重一銖。夜摩天（中）衣重半銖。觀史多天衣重一銖中四分之一。樂變化天衣重一銖中
 八分之一。他化自在天衣重一銖中十六分之一」 [T.27, 665b18-22].
 126 P: འདུད་ D: གདུད་
 127 P: འོག་མིན་ D: འོག་མིན་གྱི་
 128 P: བདུན་ལ་ནི་ D: བདུན་ནི་

བདུན་ལ་ནི་ཨ་བ་ག་ན་གཅིག་གོ། ཨ་བ་ག་ན་བདུན་¹²⁹ལ་ནི་བ་ཏི་ཀ་གཅིག་གོ། བ་ཏི་ཀ་བདུན་ལ་
 ནི་ནས་འབྲུག་གཅིག་གོ། ནས་འབྲུག་བདུན་ལ་ནི་མོར་གཅིག་གོ། མོར་ནི་ཤུ་རྩ་བཞེ་ལ་ནི་ལྷ་གང་དོ།
 [P. 11b2; D. 10a1] །འཇམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཅིག་ནི་ལྷ་ཚད་དེ་ལྷར་བ་རྩེས་པའི་ལྷ་ཕྱེད་དང་
 བཞི་པའོ། །ལ་ཅིག་ནི་ལྷ་བཞི་པའོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་¹³⁰རྣམས་ནི་ལྷ་བརྒྱད་པའོ། །རུབ་གྱི་བ་
 ལང་སྟོང་པ་རྣམས་ནི་ལྷ་བརྒྱ་དྲུག་པའོ། །བྱང་གི་སྐྱུ་མ་སྟུན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པའོ།
 །རྒྱལ་ཚེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུད་གྲགས་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་གོ། །སྤུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་ཕྱེད་དོ། །འཕམ་བུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གསུམ་མོ།
 །དགའ་ཕྱེད་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་གོ། །འཕུལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་¹³¹གྲགས་གཅིག་
 དང་། རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་གོ། །གཞན་འཕུལ་དབང་གྱེད་རྣམ་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་
 མོ། །ཚངས་རིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དོ། །ཚངས་པ་བདུན་ཅུ་འདྲོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་
 ཚད་གཅིག་གོ། །ཚངས་པ་ཚེན་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་མོ། །འོད་རླངས་བ་རྣམས་ཀྱི་
 ནི་དཔག་ཚད་གཉིས་མོ། །ཚད་མེད་འོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་བཞིའོ། །འོད་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 དཔག་ཚད་བརྒྱད་དོ། །དགོ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དྲུག་གོ། །ཚད་མེད་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 དཔག་ཚད་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མོ། །དགོ་རྒྱུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །སྤྱི་མེད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷོད།¹³² །བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་
 རྩ་བརྒྱའོ། །འབྲས་བུ་ཚེ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱའོ། །འབྲུ་ཤེས་མེད་པའི་[P. 12a]མེས་ས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་(ནི་)¹³³ལང་དེ་དང་འདྲའོ།
 [P. 12a1; D. 10a6] །མི་ཚེ་བའི་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་དོ། །མི་གདུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་¹³⁴
 དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་དོ། །ཞུ་ཚོས་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་དོ། །ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་དོ། །འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་[D. 10b]ཀྱི་ལུས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 དཔག་ཚད་ལྷ་དྲུག་སྟོང་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསགས་པའི་ལུས་མེད་དོ།

4-9. 衣服の長さの違い

[P. 12a3; D. 10b 1] །ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་བཞི་བརྒྱ་རྩ་དགའི་ཆ་གཅིག་གི་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་ཕྱ་
 རབ་བདུན་ལ་ནི་རྩལ་ཕྱ་མོ་གཅིག་གོ། །རྩལ་ཕྱ་མོ་བདུན་ལ་ནི་ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གཅིག་གོ། །ནི་ཟེར་གྱི་རྩལ་

¹²⁹ P: གཅིག D: བདུན

¹³⁰ P: འཕགས་པ་ D: འཕགས་པོ་

¹³¹ P: རྣམས་རྒྱུད་ D: རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་

¹³² P: དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷོད། D: དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ།

¹³³ ནི་ 両テキストに欠けるが補う。

¹³⁴ P: རྣམས་ཀྱི་ D: རྣམས་ཀྱི་ནི་

བདུན་ལ་ནི་རི་བོང་གི་རུལ་གཅིག་གོ། རི་བོང་གི་རུལ་བདུན་ལ་ནི་ལྷག་རུལ་གཅིག་གོ། །ལྷག་རུལ་
བདུན་ལ་ནི་སྤང་རུལ་གཅིག་གོ། །སྤང་རུལ་བདུན་ལ་ནི་སོ་མ་གཅིག་གོ། །སོ་མ་བདུན་ལ་ནི་ཨ་བ་ག་ན་
གཅིག་གོ། །ཨ་བ་ག་ན་བདུན་ལ་ནི་བ་ཏི་ཀ་གཅིག་གོ། །བ་ཏི་ཀ་བདུན་ལ་ནི་ནས་འབྲུག་གཅིག་གོ། །ནས་
འབྲུག་བདུན་ལ་ནི་སོར་གཅིག་གོ། །སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ལྷག་ངོ།

[P. 12a5; D. 10b3] །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཁ་ཅིག་གོས་ལྷ་ཚང་འདི་ལྷ་བུར་བཅེས་པའི་ལྷ་
བརྒྱད་པ་ལྟོན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྷ་བརྒྱ་པའོ། །ཤར་གྱི་ལྷས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་¹³⁵ལྷ་ཉི་ཤུ་པའོ།
ཀླུ་བ་ཀྱི་¹³⁶བ་ལང་སྤོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལྷ་བཞི་བརྒྱ་པའོ། །བྲུང་གི་སྤྲེ་མི་སྣུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཔག་
བསམ་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་ལྷ་བརྒྱད་རུ་བ་ལྟོན་ནོ།¹³⁷ །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ལྷས་ལ་ཅི་
རྩན་པའི་གོས་ལྟོན་ནོ།

[P. 12a7; D. 10b4] །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་¹³⁸ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྤུམ་རུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་
དང་། འཕག་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། འཕྲུལ་དགའ་རྣམས་དང་། གཞན་
ལུམ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། ཚངས་རིས་པ་རྣམས་དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་བ་རྣམས་
དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་པ་[P. 12b]རྣམས་དང་། འོད་རླུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོང་བ་རྣམས་
དང་། འོད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རླུང་བ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་རྣམས་དང་། དགོ་རྒྱས་
པ་རྣམས་དང་། སྤྲིན་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྲེས་པ་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་
དང་། མི་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་གཏུང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་ལོ་སྤང་བ་རྣམས་དང་། ཤིན་དུ་མཐོང་བ་
རྣམས་དང་། འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།

4-10. 男女の区別の有無

[P. 12b3; D. 10b7] །ཇི་ལྷར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་དབང་པོ་ཐ་དང་དོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མེད་
དབང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མེད་དབང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་ལྷས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་། ཀུབ་
ཀྱི་[D. 11a]བ་ལང་སྤོད་པ་རྣམས་དང་། བྲུང་གི་སྤྲེ་མི་སྣུན་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་
དང་། སྤུམ་རུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། འཕག་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་¹³⁹དང་
། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ།

¹³⁵ P: རྣམས་ཀྱི་ D: རྣམས་ཀྱི་ནི་
¹³⁶ P: ཀུབ་ཀྱི་ D: ཀུབ་ཀྱི་
¹³⁷ P: ལྟོན་ལྟོན་ནོ། D: ལྟོན་ནོ།
¹³⁸ P: བཞི་པ་ D: བཞི་པ་
¹³⁹ P: ལྡན་པ་ D: ལྡན་པ་རྣམས་

一
二
七

[P.12b5; D.11a2] |ཚངས་རིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ཉི་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་དོ།¹⁴⁰ |པོའི་¹⁴¹དབང་པོ་
ཡང་མེད་དོ། |ཚངས་རིས་པ་རྒྱམས་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཚངས་¹⁴²པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་རྒྱམས་དང་།
ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱམས་དང་། འོད་རླུང་བ་རྒྱམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་བ་རྒྱམས་དང་། འོད་གསལ་བ་
རྒྱམས་དང་། དགོ་རླུང་བ་རྒྱམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་བ་རྒྱམས་དང་། དགོ་རྒྱུས་པ་རྒྱམས་དང་། སྤྱིན་
མེད་པ་རྒྱམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱེས་པ་རྒྱམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྒྱམས་དང་། མི་ཆེ་བ་རྒྱམས་
དང་། མི་གདུང་བ་རྒྱམས་དང་། རྩ་ཚོམ་སྤང་བ་རྒྱམས་དང་། ཤིན་དུ་མཐོང་བ་རྒྱམས་དང་། འོག་མིན་
ཀྱི་ལྷ་རྒྱམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།

4-11. 結婚生活の有無

[P.12b8; D.11a4] |རི་ལྷ་ར་འཇམ་བུའི་གྲིང་གི་མི་རྒྱམས་ལ་བག་མ་གཏོང་བ་དང་། བག་མ་ལེན་པ་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཤར་གྱི་¹⁴³ལུས་འཕགས་པ་རྒྱམས་དང་། [P.13a]རྒྱབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྤོད་པ་རྒྱམས་ལ་
ཡང་ཡོད་དོ། |བྱུང་གི་སྐྱ་མི་སྐྱ་ན་པ་རྒྱམས་ལ་ཉི་མེད་དོ། |རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྒྱམས་དང་། སུམ་བུ་
རྩ་གསུམ་པ་རྒྱམས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱམས་དང་། དགའ་ལྡན་བ་རྒྱམས་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་
རྒྱམས་དང་། གཤམ་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ།

[P.13a2; D.11a5] |ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཉི་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་ལེན་པ་ཡང་མེད་དོ།
|ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་རྒྱམས་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་
པོ་པ་རྒྱམས་དང་། འོད་རླུང་བ་རྒྱམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་བ་རྒྱམས་དང་། འོད་གསལ་བ་རྒྱམས་དང་།
དགོ་རླུང་བ་རྒྱམས་དང་། ཚད་མེད་དགོ་རྒྱམས་དང་། དགོ་རྒྱུས་པ་རྒྱམས་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་རྒྱམས་དང་
། བསོད་ནམས་སྤྱེས་པ་རྒྱམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྒྱམས་དང་། མི་ཆེ་བ་རྒྱམས་དང་། མི་གདུང་བ་
རྒྱམས་དང་། རྩ་ཚོམ་སྤང་བ་རྒྱམས་དང་། ཤིན་དུ་མཐོང་བ་རྒྱམས་དང་། འོག་མིན་ཀྱི་ལྷ་རྒྱམས་ལ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ།

[P.13a5; D.11a7] |འཇིག་རྟེན་བཞིན་པ་¹⁴⁴ལས་ཆོག་བཞི་པའོ།

(第1巻 了)

140 p: མེད་དོ། D: མེད།

141 p: པོའི D: པོའི་

142 p: བཞིན་དུ། ཚངས་ D: བཞིན་དུ་ཚངས་

143 p: བཞིན་དུ། ཤར་གྱི་ D: བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་

144 p: འཇིག་རྟེན་བཞིན་པ་ D: འཇིག་རྟེན་གཤམ་པ་